

Izhaja vsaki četrtrek ob 11. uri dopoldne. Rokopisi se ne vračajo. Netrakovana pisma se ne sprejemajo.

Cena listu znaša za celo leto 4 krome, za pol leta 2 krome. Za manj premožne za celo leto 3 krome, za pol leta 1 50c.

Rokopise sprejema uredništvo v Gorici, dvorišče sv. Hilarija št. 7.

Z urednikom je mogoče govoriti vsak dan od 8—12 dopoldne v upravnistični sobi.



Narodno in naznača sprejema upravnništvo v Gorici, Semenaška ulica št. 9. Posamezne številke se prodajajo v tobakarnah v Šolski ulici, Trnški ulici in na Koroškem bregu (Riva Corno) št. 11 po 8 vin.

Oglasi in poslanice se računajo po petih vstavah, in sicer: če se tiska enkrat 14 vin, dvakrat 12 vin, trikrat 10 vin. Večkrat po pogodi.

Narodno in oglašje je plačati v Gorici.

Izdajatelj in odgovorni vrednik: **Ivan Bajt** v Gorici.

Tiska „Narodna tiskarna“ (odgov. J. Marušič) v Gorici.

Praznujte mesec majnik!

Dva meseca so socialistični listi neprenehoma opozarjali sodruge, da naj povsod slovesno praznujejo prvi majnik. Pri tem imajo socialisti skrivne namene. Prvi majnik je njim dan upora proti zakonitim oblastim in zlasti proti sv. katoliški cerkvi. Znano je, da hoče socializem preobraziti človeštvo s tem, da mu odvzame vero v življenje onstran groba. „Rdeči Prapor“ piše v zadnji številki: „Biti socialisti pomeni, biti do najtanjše žilice presinjen z novo moralo svobodnega, zemeljskega in umrjočega človeka, ki ne potrebuje, da je dober, niti prikazni od zgoraj, niti privlačnosti zagrobnih rajev.“

Nam kristijanom pa je mesec majnik vse bolj zvišen. Sv. katoliška cerkev je posvetila ta najlepši mesec v letu prečisti in brezmadežni deviici Mariji. Njej, ki je najlepša med vsemi ženami, pritiče najlepši mesec!

Nasproti socialnim demokratom, ki imajo le pozemeljske namene, praznujmo mi kristjani mesec majnik radi Marije, prečiste Device! O njej pravi sv. cerkev, da je sama zatrla vse krive vere. Prosimo jo v tem mesecu, naj zatre tudi današnje nevero in peklensko sovraštvo do sv. kat. cerkve. Vsaki dan se zatecimo v cerkev k Njenemu altarju ter pošiljamo k Njej goreče prošnje za spreobrnjenje grešnikov in rešenje iz stisk, v katerih se nahajamo. Kdor sam ne more, naj pošlje svojo družino, ali naj vsaj na večer poklekne pred podobo Marije Device, katero ima v sobi. Vsaki dan storimo kaj malega v čast kraljice nebes in zemlje! Marija bo vslišala naše prošnje, bo zatrla nevero in sovraštvo do sv. cerkve, bo prenovila in pomladila revno človeško družbo.

Sobratje! Praznujmo mesec majnik!

O krščanski demokraciji.

Govoril č. g. Jos. Ličan na občnem zboru kat. del. društva dne 21. aprila.

V resnih, burnih časih živimo. Vse se giblje, vse vre po svetu. Ljud boji se bije za preosnovno človeške družbe. „Bo vže boljše na zemlji!“ — obetajo razne stranke, tola pogoji so razni. Liberalci vpijejo: Lepša bodočnost zasije, a treba je le vsem neomejene prostosti. Proč torej s farji, ki zabranjujejo tako prostost! — Boljše bo, pravijo socialni demokracije, vendar se mora odpraviti zasebna last, neednakost stanov, sedajno družinsko življenje. Doli torej s cerkvijo, doli tudi s kapitalisti! — „Proč s kralji in cesarji!“ vpijejo stranke anarhistov v svoji besnosti.

S skrbnim očesom opazuje ta boj Tisti na svetu, kateremu je rečeno: „Pasi moja jagnjeta, pasi moje ovce!“ Trikrat je povzignil slovesno svoj glas vrhovni Pastir katol. cerkve. Leta 1878 28. dec. izdal je slavni papež Leon XIII. okrožnico, v kateri je pobijal osodepolne nauke socialne demokracije. Leta 1891 15. maja izdal je drugo okrožnico o delavskem vprašanju — in cel svet je zastrnel vsled nadčloveške modrosti starca Leona XIII. Z neverjetno lahkoto pokazal je vesoljnemu človeštvu, kje je iskati rešitve socialnemu vprašanju. —

Vspreh te okrožnice je bil velikanski. Sam sv. Oče se veselil teh sadov, katere omenja — tudi nam v zadoščenje — s posebnim veseljem v tretji svoji okrožnici z dne 18. jan. 1901. Pravi namreč tako-le:

„Katoličani so si nabrali iz naših opominov dovolj bogatih sadov. Zajeli so iz njih poguma za zelo dobra podjetja. Posrečilo se jim je uvesti in razširiti koristne ustanove, kakor ljudske posredovalnice, posojilnice, podpora in zavarovalna društva, delavske in druge družbe v prosep ubožcev, posebno kjer so bolj zanemarjeni.“

Vsebinsko te okrožnice, katera razpravlja o krščanski demokraciji, sem se namenil na kratko vam obrazložiti. — In če zajemajo celo protestantski organizatorji navodila iz papeževih okrožnic, tem bolj umestno je, da sprejmemo mi načrte velikega modrijana na Petrovem prestolu.

Gibanje v prid ljudstva na katol. podlagi je zadobilo razna nazivanja. — Imenuje se „krščanska socialna“ organizacija, „krščansko narodno“ delovanje, imenuje se tudi lahko „krščansko demokratično“ gibanje. Pri vsem tem delovanju se pa moramo oklepati teh papeževih opominov:

1. Krščanska demokracija nima nič opraviti s socialno! Ta išče vso človeško srečo le v telesnih, zemeljskih dobrinah. Hoče zatreti pravico zasebne lasti in vse poobčiti. Krščanska demokracija pa se naslanja na načela krščanske vere. Priznava zasebno last, priznava razne stanove v človeški družbi. „Mej njima ni nič skupnega in je ista razlika, kakor mej socializmom in krščanstvom!“

Delavci, zapomnite si: kakor mej lučjo in temo, taka razlika je mej našo stranko in mej socialno demokratično! — Ne dajte se jim torej uloviti. Varujte se tudi liberalnih mrež, ker liberalizem je pot k socializmu. „Soča“ je pisala 20. aprila t. l. jasno: „Liberalizem ima danes še prestati najhujše boje z fevdalstvom... katol. cerkve. Črez truplo teh še le gre pot v pravi razvoj kapitalizma in črez truplo istega v socialno gospodarstvo... Če liberalizem ne pomete prej tega fevdalstva (kat. cerkve), če isto ostaja močno, socialistične stranke ne morejo pridobiti tal. Liberalci pripravljajo ono srčno razpoloženje, ki dela prijatelje socialističnemu stremljenju. Nevidno, na tihem pripravljajo liberalizem pot socializmu!“

Ste slišali delavci? Liberalizem je oče socializma; tega pa je sveti Oče obsodil, proč torej tudi z liberalizmom, naj se imenuje še tako lepo!

2. Papež razločuje naše stremljenje od čisto političnega ter nam daje vso prostost v čisto političnih državah oblik ticeh se vprašanjih. Kje je torej listo tlakarstvo papeževa, o katerem je blebetala „Soča“?

3. Sv. Oče zavrača vsako stanovsko sovraštvo nizjih slojev proti višjim. Vsi smo enotelo, ena družina!

Delavci! Papež ni z ono stranko, katera hujska učitelja proti duhovniku, krčmarju proti kmetu, trgovca proti delavcu! — Ne boj, ampak složnost mej stanov!

4. Vrhovni naš krmar opominja ljudstva k pokorščini do posvetne in duhovske oblasti in sicer z vso vestnostjo. — Pokorščina, predragi, v vseh pravičnih stvareh je bilo vedno naše geslo, zato zavračamo očitane, da smo mi hujskači. „Klerikalni hujskači“... ta klic se odmeva po gorški deželi. Kako krivičen je, ste sami pričla.

Pač pa lahko pokažemo s prstom, kdo je hujskač. Sv. Oče opominja zlasti k spoštovanju škofovske avtoritete. — Vprašam pa, katera stranka mej nami je najbolj rula proti tej? Prvo je zadonel klic: Proč s kaplansko vlado, potem je pisala „Soča“: proč s farovško komando, v zadnjem času pa — proč s škofovsko politiko. Na zadnje se bo še slišalo: Proč z Božjo komando! Sploh vse, kar stori človek iz dolžnosti do cerkve, označja liberalna stranka s „komando“. Za Božjo voljo, če pojde tako, bo možko in pravo le to, kar storimo uporno proti postavi oblasti. Da, celo če slušamo Božje zapovedi, očitale se nam bo — da smo oprede višje komande!

5. Sv. Oče odobruje nadalje v svoji okrožnici delovanje v prid nižjega ljudstva, kar hodi povedano zaspancem v naši sredi, ki z nezaupanjem opazujejo naše stremljenje. „Nihče pač — besede papeževe — ne bo obsojal delovanja, ki teži po tem, da se v smislu naravnega in Božjega zakona zboljša težko stanje onih, ki se preživljajo z delom svojih rok.“

Res krasne so te-le Njegove besede: „V družini in javnosti naj svobodno opravljajo vsi svoje npravne in verske dolžnosti. Zavedajo naj se, da niso živali, ampak ljudje, ne pagani, ampak kristijani... Tako naj se torej obračajo k temu, kar je edino potrebno. To naj zapopada načrtin namen onih, ki žele res v krščanskem duhu pomagati ljudstvu ter ga rešiti kuge socializma.“

Sedaj pa presodite delavci, je li na krščanskem stolu stranka, katera vam vpije povsod na uho: „Vera je zasebna reč.“ — Vprašam vas, je li sv. Oče zadovoljen s stranko, katera je zapisala v svoj program: „Mi se kratko in malo ne vtikamo v versko vprašanje?“ — Ne, „narodne napredne stranke“ ne odobruje papež — pač pa obsoja! —

6. Toda ugovarjajo liberalci in socialci: socialno vprašanje nima nič opraviti z vero. Tu se želi le pomagati bednim. Poslušajmo, kako sodi glede tega najviši sodnik na svetu: „So nekateri, ki zagotavljajo, da socialno vprašanje je le gospodarsko, dočim je trdno z vso gotovostjo, da je v prvivrsti npravno in versko, da je potreba torej rešiti je v zmislu npravnih in verskih načel. Stvar je torej za nas končana. Le kaline bodo še vlovili v svoje mreže. Zlata vredne so naslednje papeževe besede: „Le pomnožite plačo delavcu, zmanjšajte mu ure dela,

toda če pustite, da se napije golovih naukov ter posnema gotove vzgled, ki ga tirajo od spoštovanja do Boga ter ga pokvarjajo, ves trud in vse imetje mu pojde pod zlo! Vsakdanja skušja nas uči, da velik del delavcev, dasi imajo menj dela in več plače, se nahaja navadno v jadni bedi, ako žive pokvarjeno in brez vere.“ —

7. Od tega, kar smo dolžni v svrhu socialne preosnove storiti, navaja sv. Oče pripomočke, katere naj nam narekuje ljubezen. V prvi vrsti je mejsebojna pomoč ne le v besedi, ampak tudi v dejanju po vzgledu našega Gospoda, ki je vzkliknil: „Ljudstvo se mi smili!“ — Predragi zborovalci! Tu se mi zdi umestno, opozoriti Vas ravno na naše društvo. Podporniki, naj vam ne bo žal za one vinarje, katere žrtvujete po nasvetu papeževem in Kristusovem v prid potrebnim.

Redni udje vstrajajte, dasi sami morda nimate potrebe, ima pa potrebo vaših vinarjev — sobrat Vaš! — Potem bodo spoznali vsi, da ste Njegovi učenci!

Posebno važnost polaga sv. Oče na miloščino, katero nasvetuje premožnejšim. Zlasti pa odobruje papež ustanove, ki imajo trajno pospeševati stvar ubogih, ter navajati rokodelce in delavce k varčnosti.

8. Srčna želja našega papeža — organizatorja je, da bi v prid navedenega gibanja sodelovali posebno oni, ki se odklikujejo po plemstvu, po vzgoji, po zmoglostih od drugih. In zdi se mi, da je to dovolj glasen opomin naši inteligenciji, mnogim izobraženim lajnikom, ki se umikajo našim namenom. Naj se torej besede sv. Očeta razglose po širni naši deželi, naj najdejo pot do sreca naših nadarjenecv! „Kdor nima skrbi za stvar ubožcev — zagotavlja nas papež — dela silno neprevidno za se in za občno korist.“ Proč z neutralnostjo, priklopé naj se vsi dobromisleči h katoliški stranki v deželi!

Vsi pomisleki morajo pasti v pričo resnobnih — žalostnih dogodkov. Nevarnost prihaja vsak dan hujska. Žalostna sedanost vpije, glasno vpije, da je treba tu poguma in edinosti, ker vže se prikazuje cel trop nezgod, strašno grozijo osodepolne premembe.

Krščanski delavci, ali vas ne bo ganil ta klic starca v Vatikanu, ki upogujen na telesu nas bodri k pogumu in edinosti? — Odložite torej v našem taboru ničvredna zabavljanja, papeževa okrožnica je naša zastava, v njeni senci torej preidite od besed k dejanju! Zlasti pa bo znala naša duhovščina upoštevati opomin vrhovnega glavarja. Delavci, tudi vam se je ubivalo v glavo in hotelo položiti na jezik klic: „Duhovnik v cerkev, zunaj nima nič opraviti!“ Poslušajte sedaj, kaj pa pravi glede tega sv. Oče v zadnji okrožnici: „Samo po sebi je jasno, kako se morajo Božji služabniki v vsem tem gibanju zavzeti za stvari, ki večejo naravnost koristni cerkve s koristmi krščanskega ljudstva. Mi sami, ko smo govorili duhovščini, menili smo za prav trditi — in to ne en-

krat, da je v naših dneh potrebno iti mej ljudstvo in z njim skupno blagodejno delovati!"

Torej zopet sliši duhovščina papežev opomin: „Ven iz zakristije!“ kar bo tudi storila z vso previdnostjo in modrostjo ne glede na zmerjanje nasprotnikov! —

Veliki Leon XIII. je v tej okrožnici dal migljaje vsem, kako si stečejo lahko brez težav velikih zaslug za blagor ljudstva. Sviri s pastirsko ljubeznijo nižje sloje, naj se varujejo uporov, naj skrbé za zmernost in varčnost, naj okušajo veselje družinskega življenja v domačem krogu, naj si jemljejo za vzgled sv. Družino.

S tem končuje okrožnica, končujem tudi jaz. K sklepu povem le to: L. 1897. je bil v Curihu mejnarodni delavski kongres. Angleški socialist Burrows je stopil na oder kažoč ljudstvu v levici komunistički manifest Marx-Engelsov, v desnici pa okrožnico sv. Očeta (Rerum novarum). Pred strmečo množico je glasno izjavil: Glejte tu dva socialna načrta, okoli katerih edino se bo sukalo boj v bodočnosti! — K temu pa pristavljam jaz: Glejte ta papežev načrt, kateri edino ima zagotovljeno zmago! Pripravljajmo vsi to zmago, vsak po svoje naj skrbi, da se uresničuje želje sv. Očeta, katere je izrazil v pesniški obliki na vratih novega stoletja tako-le:

„Prisili Bog z močjo božansko
Ljudstva uporna h krasnejšim težnjam!
Oživi seme svetega ti miru,
Naj jeza, vrenje, žalostne nam vojske
Preminejo enkrat: zapodi
Zlobnih zvijače v temé kratjestvo!
Duh jeden kralje vodi pod teboj,
Da vsi se tvojim zakonom pokoré:
Naj en bo hlev in en pastir le,
Vera naj jedna zavlada svetu!“

Politični pregled.

Naš avstrijski državni zbor. — 23. in 24. ter 26. minulega meseca je zopet zborovala poslanska zbornica. Prvi predmet, ki je stal na dnevnem redu, je bila pristojbinska zakonska novela. Pa predno je prišlo do razprave o tem predmetu, poteklo je vsakrat več ur zgubljenega časa. Vsenemci, socialni demokratje in drugi taki nemirni življi skrbeli so za to in sicer z raznimi neumestnim vprašanji do predsedstva, da je prišlo do najburnejših in najostudnejših prizorov med poslanci.

Značilno je, da sta postali v zadnjem času posebna predmeta, na katera sikajo ti ljudje svoj strup, katoliška cerkev in pa naša država sama. Posebno odkar je prevzel naš prestolonaslednik protektorat nad nemškimi kat. šolskim društvom, ki ima nalogo boriti se proti „Proč od Rima!“ gibanju in s tem ob enem tudi proti gibanju proč od Avstrije, so postali Vsenemci kar besni. — Da jim socialni demokratje pri tem delu radi pomagajo, to je jako umljivo, ker so ti ljudje, povsod tam, kjer gre za razdiranje. Tako je staval socialno-demokratski poslanec Pernerstorfer v sredo nujni predlog, da se § 64. kaz. zakona (razžaljenje članov cesarske hiše) prekliče. Ta predlog je vzbudil več ur trajajočo burno razpravo, na kar je bil predlog odklonjen z veliko večino glasov. Zanj so glasovali le Schönererijanci in socialni demokratje. Kot glavna govornika o predlogu sta bila pro: baron Morsey in contra češki socialni demokrat Malik.

V seji poslanske zbornice 26. pr. m. je staval Klofač nujni predlog, da se izvoli odsek 37 članov za proučenje preostrega nastopanja častnikov proti moštvo. Predlog je bil odklonjen. Zbornica se je posvetovala potem o pristojbinski zakonski noveli ter so bili sprejeti §§ 3. in 4., na to se je posvetovanje o tem predmetu odložilo na prihodnjo sejo. Ministerski predsednik dr. Koerber je predložil zbornici vladno predlogo glede zgradenja kanalov in regulacije raznih rek. Stroški za ta dela bi znašali okolo 750 milijonov kron.

Železniški odsek državnega zbora. V četrtek je ta odsek končal svoje posvetovanje o paragrafih 1—7 investicijske vladne predloge, v kateri je v prvi vrsti zapopadna druga železniška zveza med Trstom in notranjimi deželami t. j. železnica čez Ture, Karavanke in Bohinj ter sprejel vse te paragrafe kakor jih je predložila vlada.

Nova ustava v Srbiji. — Srbija je dobila novo ustavo. V kraljevem konaku v Belemgradu je bil

dne 19. t. m. slavnosten zbor, katerega se je udeležilo kakih 800 izbranih državljanov, ministrov, častnikov, državnih poslancev in cerkvenih dostojanstvenikov iz cele Srbije. Pred državnim aktom je bila velika cerkvena slovesnost v katedrali, katere se je udeležil kralj Aleksander v sijajni generalski uniformi. Na zboru je kralj pozdravil navzoče ter dejal, da s tem, da daje narodu novo ustavo, izpolnjuje svojo leta 1894 v proklamaciji storjeno obljubo. S to ustavo hoče zagamčiti narodu varstvo vseh njegovih državljanov pravic, ki pripomorejo narodu še le do pravega napredka. Na to je bila proklamacija prečitana in kralj jo je podpisal. Isto uro so se vršile po vsej Srbiji velike slavnosti, na katerih se je izražalo zadovoljstvo nad kraljevim činom. Narod se je zahvaljeval kralju v neštetilnih pismih in brzojavkah na tem koraku.

Kongres evropskih vladarjev. — Ruski car je storil neke korake za kongres vseh evropskih vladarjev, ki naj bi se vršil v poznem poletju ali pa v zgodnji jeseni. Na tem sestanku bi se vršil razgovor o vseh važnejših mejnarodnih vprašanjih.

Novice.

Procesije za sv. leto bodo v Gorici dne 5. in 19. maja ter 2. junija in sicer ob 5. uri popoldne. Procesija pojde iz cerkve na Placuti v cerkev sv. Ignacija, od tod k sv. Roku in slednjič v stolno cerkev.

Med tem, ko bo sprednja procesija v cerkvi molila 5 Oče Našev, Češčena Marij in Čast bodi Bogu, bodo tudi drugi, ki bodo še zunaj cerkve, molili isto. Ko bo sprednja procesija zapustila cerkev bodo drugi vstopili. Iz cerkve pojdemo skozi druga vrata, da ne bo gneče.

Verniki naj se zberejo na trgu pred cerkvijo na Placuti. Najprej stopi v cerkev kapitelj stolne cerkve.

Procesija na sv. Goro iz Gorice za odpustke sv. leta je dovoljena in bi ista veljala za dve drugi procesiji ali obiskov 4 cerkev oziroma za 40 obiskov ene cerkve. Več o tem prihodnjič.

Častno občanstvo. Občinsko starašinstvo v Gorjanskem je v svoji seji od 20. t. m. in starašinstvo v Vojsčici v seji od 26. t. m. imenovalo svojim častnim občanom preblagorodnega gosp. dr. P. Laharnarja c. kr. vladnega svetnika pri deželni vladi v Črnovicah v Bukovini prej c. kr. okr. glavarja v Sežani.

Duhovske vesti. — Č. g. Kren je imenovan vikarjem v Versi. To bodi v znanje duhovnikom bratovščine vednega češčenja.

Kaznovani odvetnik. — Odvetniška zbornica je odvzela dr. Staniču za 3 mesece pravico opravljati odvetniška opravila. Vzrok kazni je ravnanje dr. Staniča v zadevi neke dedščine.

Kratek odgovor na vprašanje. — „Soča“ št. 51. piše: „Kaj bi rekel dr. A. Pavlica, ako bi se mu pravoveljavno dokazalo, da Gabršček v oni seji (pri kateri je po prisegi dr. A. Pavlice Gabršček pretil dr. Gregorčiču) niti ni bilo, ker je bil na — gornjem Štajerskem?“

Ker nimamo prostora, da bi na to prašanje, v katerem se indirektno očita dr. Pavlici kriva prisega, obširno odgovarjali, rečemo le to: Kaj bi rekel Gabršček, ako bi se mu pravoveljavno dokazalo, da je leta 1896, ko je bil on denarničar v „Gor. ljudski posojilnici“, vedno kaj manjkalo, včasih več, včasih manj, kakor je nanese in da je bil on pravi krivec, ker je imel ključé od blagajnice?

Na to odgovorite! Vaš odgovor nam je naš odgovor vam!

Dr. Gregorčič bi bil moral odpustiti! — Tako kliče „Soča“ in nje skrta zaveznica „Edinost“ z ozirom na kazensko obravnavo proti Gabrščeku. V svoji konfuznosti piše „Edinost“ v štev. 90.: „Dr. Gregorčič je kakor duhovnik pozabil, da vrhunec človeške slabosti je maščevanje, a vrhunec krščanske plemenitosti — odpuščanje.“

Na to odgovarjamo: Dr. Gregorčič je Gabrščeku vse odpustil, toda kazen za greh mora priti! To je potrebno zlasti radi tega, da bi se greh ne ponavljal. Tudi Bog kaznuje grešnika, četudi bi mu bil morda greh že odpustil. Toliko bolj zasluži kazen grešnik, ki se ni še popobiljšal. Da se Andrej Gabršček ni še popobiljšal, pričajo podli članki v

v „Soči“. Dvomesečna ječa s postom bo sedaj ob enem tudi zdravilo za grešnika.

Krive prisege — in duhovniki. — „Soča“ št. 49. piše: „V Logjih eksistira družina, koja je bila pred tedni radi krive prisege kar splošno obsojana: oče 7, mati žena 6, hči 5, sin 7 mesecev, drugi sin pride kot vojak še le na vrsto. Zlodej! Uže 300 let, odkar učijo g. nunci Ložane 10 božjih zapovedij, a še jih niso naučili!“

Na to odgovarjamo, da znajo prav dobro vsi Ložani 10 božjih zapovedij; a jih nekateri ne izpolnjujejo, ker so se od liberalcev naučili zaničevati duhovnike in njih nauke! Ložan.

Kalamon nar.-napredne stranke, ki smo ga prinesli v predzadnji številki, je vzbudil mnogo smeja in dovtipov po celi deželi. Obsodba Gabrščekova v Trstu se na sploh pripisuje dejstvu, da je bil pozabil seboj vzeti kalamon. Radi verujemo, da „Soča“ naše odkritje peče. Izgovarjajo se slavni gospodje, češ, „Gabrščekova tiskarna je pogrešila le v toliko, da je za plačilo tiskala produkt verskega fanatizma, kakoršen so od nekdanj širili nazadnjaki po farovžih.“

Počasi! Tako hitro se ne boste izvili iz klešč, v katere smo vas ujeli! Pozabili ste povedati, da Gabrščekova tiskarna ni le tiskala omenjenega kalamona, ampak tudi založila. Čitatelji lahko spoznajo brezvestnost teh ljudi, ki se upajo širiti med naše ljudstvo po 30 vinarjev take budalosti! To ni produkt verskega fanatizma, ampak grdega egoizma (sebičnosti), kakoršnega niso zmožni nazadnjaki po farovžih, ampak naprednjaki v frakih!

Dolžniki „Ljudske posojilnice“ pozor! Vdabili smo v roke več tožb „Ljudske Posojilnice.“ Odvetnika sta vselej dr. Treo in dr. Tuma. Prašamo, ali je res, da računata za sestavo obtožnice ki obsega 4-5 vrst, 9 kron in vseh stroškov narajata ubogemu dolžniku 30-50 kron? Dolžniki trdijo, da jim „Ljudska Posojilnica“ napravlja tožbe brez opomina. Dolžniki naj torej vedó, da „Ljudska Posojilnica“ ni dolžna opominati in groziti s tožbo, ampak sme kar naravnost tožiti, ko steče menica.

Vsaki dolžnik naj torej pazi, kedaj zapade menica. Menice pa zapadejo v šestih mesecih in ne v treh letih, kakor si nekateri domišljajo. Svojim somišljenikom priporočamo, da naj se kmalu rešijo „Ljudske Posojilnice“ in „Trgovske-obrtne zadruga“ in naj se o pravem času obrnejo do „Centralne Posojilnice“.

Hranilne vloge zaplenjene? Naši ljudje imajo velik križ sé svojim denarjem, kateri so vložili pri „Ljudski posojilnici“. Če imajo še tako potrebo, jim vender nočejo izplačati kadar potrebujejo. Neki M. B. si je moral pri „Centralni Posojilnici“ vdolžiti 2000 kron, ker revež ni mogel do svojega denarja v „Ljudski Posojilnici“. Revež je na škodi za 25 kron. — Nekemu A. B. niso hoteli izplačati hranilne vloge zato, ker ima 400 kron deležev pri isti posojilnici, češ deleži ga vežejo še za 400 kron.

A. B. se je v posojilnici o tem pričkal z uradniki in Andrejem Gabrščekom — ali zastonj. Radovedni smo, koliko hranilno vlogo je založil Andrej Gabršček za svoje deleže in dolgove. — Tako ravnanje s hranilničarji bo pripravilo „Ljudsko Posojilnico“ ob deleže in hranilne vloge.

Padel je z drugega nadstropja 15-letni zidarski pomočnik Angelj Podberščič iz Gorenje Vrtojbe, ki je delal v domobranski vojašnici in se hudo poškodoval. Prenesli so ga v bolnišnico usmiljenih bratov.

Razsvetljava goriškega mesta Kakor smo že poročali, je goriško mestno starašinstvo sklenilo napraviti pogodbo s tvrdko Ganz & C. o glede vpeljave plinove in električne razsvetljave v Goriškem mestu. Proti temu sklepu je vložilo te dni 132 meščanov protest pri c. kr. namestništvu in pri deželnem odboru.

„Corriere“ redivivus! — Kakor čujemo, začne te dni spet izhajati „Corriere di Gorizia“. Bližajo se pač mestne volitve, ki utegnejo biti jako živahne. Potemtakem je umljivo, da stranka, ki se hoče obdržati na magistratu, mora imeti svoj organ, če ne drugače, vsaj za volitveno dobo.

Tudi „Il Friuli Orientale“ se v kratkem zopet oživi ter bode zastopal svobodno stranko.

Deželna blaznica. V četrtek je imel odbor za zidanje deželne blaznice zopet sejo ter je baje sklenil, da se blaznica sezida na onem prostoru, ki je bil sicer v ta namen kupljen, proti kateremu pa so nastali kasneje neki pomiselki.

Vipavska železnica se bo gradila po tistem načrtu, ki je bil sprejet in potrjen pri zadnjem političnem obhodu. Res je, da dve občini sta vložili še zadnji čas prošnjo na vladarja, da bi šla železnica tako, kakor je bila s prva merjena (Bilje, Ustje); ali prošnja je ostala brez uspeha. Sedanji načrt se ne premeni.

Postaja Kodrovi-Kamnje. Raznola se je govorica, da se preloži postaja vipavske železnice Kodrovi-Kamnje pod sv. Križ na Cesto.

V nedeljo 28. t. m. so nekateri narodno-napredni pri Rebku to govorico prodajali in zraven še tudi sramotno laž, da sta to dosegla z zvijačo gg. župana Jos. Pavlica in Jos. Vidmar. Poizvedeli smo najprej pri inženirju gospodu Friedl-u, da je ona govorica popolnoma prazna. Pri Kodrovih bo čakališče in nakladišče prav tako kakor je bilo prvotno določeno. — G. župan Pavlica, proti kateremu so si naprednjaki to izmislili, nam je dal izjavo, da plača 2000 (dvatisoč) kron tistemu, ki dokaže, da je on delal prošnjo za preložitve imenovane postaje, ali da je sploh kaj posredoval v tem oziru. Danes nam je g. Vidmar naznanil, da je tudi on pripravljen dati 2000 K tistemu, ki mu to dokaže Obrekovalci so toraj pozvani, da si poberejo 4000kron.

Brejskim občinarjem kličemo, naj se ne dajo begati po narodno-naprednih lažnjivcih in hujskačih. Namen njih je jusen: nadražiti ljudstvo proti županu. In župan je nedolžen! Brejski občinarji! Odprite zdaj oči in spoznajte lažnjivce in zdražbarje!

Iz Rihemberga nam pišejo: „Soča“ št. 49. pravi: „Tisti dopis (o županu) je bil vzbudil po Vipavskem, seveda pred vsem v rihemberški občini, splošno zanimanje in marsikatera bridka beseda je padla tiste dneve iz ust Vipavcev proti županu Pavlici.“ Te besede so deloma resnične. Videl sem na svoje oči in slišal na svoja ušesa, kako se je v nedeljo dne 21. t. m. nek A. M. v krčmi pri Grzeju obnašal proti županu ter take besede izgovarjal, da je bilo sram celo naprednjakov. Surovost in neolikanost nekaterih presega vse meje.

Pravijo, da je te dni razbrzdana mladina na cesti zasramovala g. dr. A. Pavlico, ko se je radi zdravja mudil par dni na rojstnem domu.

Tako je „Soča“ nahujkala nekatere neuke ljudi! Pošteni Rihemberžani se jih sramujejo.

Brejski

Utonil je v Potočah na Vipavskem 58-letni gospodar Jožef Batagelj p. d. Bržok. Ze več mesecev si je revež domišljjal, da mu ni več mogoče živeti. V blaznosti je dne 30. aprila poiskal malo globočino v bližnjem potoku, ter se vanj vlegel.

Ceste na Tolminskem. V seji dne 23. aprila na sv. Jurij je staval državni poslanec dr. Gregorčič interpelacijo na ministra notranjih zadev radi cestne zveze med baško in idrijsko dolino po cesti, ki bi šla s Kneže skoz Kluzé v Bačo ob potoku enakega imena. Nada-jamo se, da interpelacija ne ostane brez uspeha in da se izpolni vroča in opravičena želja, katero goji tamošnje ljudstvo že od nekdanj.

Narodni dom v Trstu. Tržaška posojilnica nas je za prvi maj iznenadila z veselo novico. Kupila je lepo hšo ital. podanika Colledana na trgu Caserma št. 2 za 320.000 K. Prostor hiše meri 412□ sežnje, je sredi mesta, imaglavno čelo na trg „Caserma“, dve stranki čeli v ulicah „Via della pesa“ in „Via Ceppa“, četrta stran pa se drži palače Galatti. Na tej resnični narodni pridobitvi tržaških Slovencev čestitamo vodstvu tržaške posojilnice iskreno.

Uganka glede resničnosti poročila o kazenski razpravi proti A. Gabrščeku, katero je priobčila „Edinost“ v svoji 90. štev. je torej rešena! Rešil jo je neki — Fran Kravos, ki izjavlja vsobotni „Edinosti“, da je on pisal poročilo. No in s tem je vse rečeno, s tem je vse popravljeno! Fran Kravos je psal poročilo! Ta mož je zatajil sv. kat. vero in prestopil v grško razkolno cerkev.

Nesreča. Katarina vdova Krmeč stara 55 let in Ana vdova Gašperčič stara 37 let obedve od sv. Ivana pri Trstu sta se peljali v četrtek zjutraj na obisk sestre Katarine Krmeč, ki stanuje v neki vasiči blizu Divače. Ko sta se proti večeru vračali na vozu proti domu, zadel je voznik blizu Divače ob velik kamen, ki je ležal na cesti, tako močno, da je voznik padel vsled močnega sunka z voza na tla. Pri tej priči pa se je konj splasil ter dirjal z ženskami na vozu naprej. Dospevši na nek močan ovinek se voz prevrne in ž njega sta padli obe ženski. Konj je potem dirjal z vozom dalje, mej potom pa se je voz od sunkov ves razsul ter porazgubil. Nazadnje se je tudi konj ves obnemogel zgrudil v neki jarek pri cesti. Voznik, ko je padel z voza, je zadel z glavo ob obcestni kamen in se je hudo poškodoval, pri vsem tem pa je imel še toliko moči, da je zlezal do neke bližnje hiše ter prosil ljudi pomoči. Ti in pa še nekateri drugi z divaske postaje, ki so mej tem zvedeli o nesreči, so se podali k nesrečnim ženskam ter jih prenesli na divaško postajo, odkoder so jih odvedli v Trst ter jih potem iz tržaškega južnega kolodvora prenesli na nosilkah v bolnišnico. Obedve ženski sta jako hudo in nevarno poškodovani, padli sta namreč tako nesrečno, da sta si obedve zlomili desni roki in jedna tudi levo nogo. Tudi po obrazu sta bili hudo poškodovani.

Konstituiranje cestnega odbora za Kobarški okraj. V soboto se je konstituiral cestni odbor za kobarški okraj in je izvolil svojim načelnikom gospoda deželnega poslanca Ivana Lapanjo, podpredsednikom pa g. A. Manfreda, župana na Iderskem.

Iz cerkljanske okolice. V nedeljo dne 28. aprila poslovi se je od svojih faranov v Šebreljah prečastiti župnik Kokošar. Imel je ta dan slovesno sv. mašo, pri kateri so peli pevci iz Cerka, Št. Viške gore in domači Šebreljski. Bilo je v kljub slabemu vremenu do 30 pevcev in pevk ter popolnoma natlačena cerkev ljudi. V ginljivih besedah poslavljaj se je od svojih vernikov, priporočajoč jih v varstvo božje. Po cerkvi je bilo skoraj glasno ihtenje. Z solznimi očmi zapuščali so verniki hram božji po sveti maši, kar jasno priča, kaj jim je bil bivši njih župnik g. Kokošar. Saj je bil vedno vsem in vsakemu posebej najboljši svetovalec in skrbni dušni pastir.

Po popoldanski službi božji izročilo mu je občinsko starešinstvo v gostilni pok. g. župana Andreja — diplomu častnega občanstva. Na to poslovi se je še od zastopnikov občin. Pevci pa so mu zapeli skupno v slovo kantato: „V druge kraje Bog Vas kliče, tja v miljene gorice“ i. t. d. Ob pol 5. ure popoldne pa nas je zapustil on, kateri si je pridobil naša srca, in vsakega, kdor ga pozna. Bog blagoslovi njegovo delovanje na novem mestu!

V Gor. Tribuši imamo novo starašinstvo, oziroma staro starašinstvo brez treh starih, pa s tremi novimi udi: tudi župana so volili zopet „starega“: — star je ne sicer po letih, pač pa ker se drži še starih naših običajev in postav ter ne hodi za novimi Judeži... Bog daj, da bi vrlo vodil še dolgo našo občino pod slovensko zastavo: „Vse za vero dom, cesarja“!

Iz Črnič. — Čisto nič ne poročate v vašem nam ljubljenem „Prim. Listu“ o delovanju Rajf. posojilnice na deželi. Dovolite, da Vam pa o naši nekaj sporočimo. — Kako da se naš mladi denarni zavod od dne do dne lepše razvija, smo se prepričali pret. nedeljo na obnemem zboru. Tu nam je g. tajnik pokazal s številkami, kakó da je pospeševala naša posojilnica v l. 1900 pravni in gnotni napredek. Denarni promet v rač. letu je znašal K 68.317,12. Posojil se je dalo do sedaj K 44.730, čistega dobička je 339,37 in rezervni sklad znaša 224,58. Stanje hran. vlog je 41.376,06, vse iz domačega kraja. Zadržnikov je sedaj 171. G. tajnik nam je prav podrobno povedal, koliko udov je iz te in te vasi, koliko vlog imamo, oziroma koliko posojil smo dali v to in to vas. Upravni stroški so znašali 37,07 in tudi o teh nam je natanko povedal, da so jih porabili le kot poštnino, vpisnino, za koleke itd.

Načelstvo je odklonilo vsako nagrado, gosp. predsednik prepustil prostor zastoj, oba naša g. nunca sta se veliko trudila ter sta obljubila, da hočeta še nadalje delati in pomagati v bogemu

kmetu. Vspeli so seveda odvisen od načelstva, kjer je treba res poštenih in značajnih mož ter premožnih nezadolženih, neodvisnih... vse to so naši odborniki! Še navzoči naprednjaki so jih pohvalili ter predlagali, naj se poprejšnje načelstvo soglasno zopet izvoli... ali to je bilo le hinavsko, ker so videli, da jih je le kakih 8 med 38 zborovalci. G. tajnik nam je razdelil 38 listkov, vsakemu je dal... ob volitvi je pa bilo oddanih 33 naših in 14 novih listkov, torej 9 preveč. Volili so razun 4 kar 6 drugih, pa kake! No taki poštenjaki so naši nar. napredni in proti takim ljudem da ne bomo mi postopali! Vso to zmešnjavo sta napravila znani „Zanut“ iz M. ter naš „Toni“, oba sta bila precej vinnjena in oba kandidata — na nasprotnih listkih! Taki ljudje naj bi vdobili v roke našo posojilnico? Nikdarne, za to bomo že skrbeli vsi. — Naša posojilnica želi še nadalje tako blagodejno uplivati na gospodarski razvitek našega kmeta trpina ter mu pomagati v različnih njegovih stiskah. Zato je pa dolžnost vsakega naših občanov, da podpira po svoji moči domači zavod, da vloga svoj denar edino v našo Hranilnico. S tem se bo skazal res pravega dobrotnika svojim revnejšim domačinom. Kakó da raste zaupanje do naše Hr. in pos. v domačem kraju, priča dovolj stanje hran. vlog, ki je blizu 42 tisoč kron. Stariši in gospodarji bi si morali šteti v posebno dolžnost, da bi mladino napeljivali potom naše Hr. k varčnosti, ki je vendar glavni pogoj vsakemu blagostanju. Naj bi vsak mladenec, vsaka deklica imela hran. knjižico... vsakemu se nudi priložnost doma, ker sprejemamo z veseljem tudi male zneske! Kdor dobro pozna kmetske posojilnice, lahko razvidi, kakó velikega pomena da so za povzdigo našega gospodarstva. Le tisti jim ho nasprotovali, ki nima sreza ljudstvo, ki išče le sebi dobička. Zato pa črniški farani in oseški vikarjani, pristopite kot zadržniki ter prinesite svoj prihranjeni denar edino le v našo Hranilnico! Zdaj so časi, da se drug drugega podpiramo; združujmo se vsi pravi kristjani, ker v združenju je naša moč, v združenju poraz naših nasprotnikov!

Zadržniki.
Iz Kojškega. — Nek dopisnik je v „Soči“ št. 49 in „Primorcu“ št. 17 napadel našega č. g. župnika, kar nas farane močno boli. Prašamo, kako se more tuja oseba drzniti blatiti po časnikih tako dobrega dušnega pastirja, katerega vsi spoštujemo in ljubimo. Ali vas ni, g. dopisnik, nič sram? Kje ste bili na nedeljo dne 21. aprila pri sv. maši, da ste slišali g. župnika ropotati na priznani, ko je vendar pridigal pred altarjem? Kar ste pisali o č. g. župniku je od začetka do konca zlagano. Laž je, da so celo možje katoliške stranke obsojali govor č. g. župnika, ko so bili zbrani v v krčmi pri Kalehi, pri Dorneku, Francelnu in Vardjanu. Le pridite ob nedeljah v cerkev in videli boste, kako je prostorna cerkev natlačena med pridgo, kako vsi z veseljem poslušajo. Ali vas ni sram, g. dopisnik, da na tak način sramotite vse občinarje, ko pišete, da bi pri nas hl. vina imel v cerkvi več vspeha nego beseda Božja? Ali vas ni sram, da našo cerkev imenujete gledališče? Še nikdar ni bilo slišati, da bi kdo iz naše občine po časopisih blatil dušnega pastirja. To se je predrznila zdaj tuja oseba, ki je danes tukaj, jutri tam. Prosimo vas, g. dopisnik, da v „Soči“ in „Primorcu“ preključite laži o č. g. župniku, o občinarjih in o naši cerkvi. Farani.

Občni zbor „Hranilnice in posojilnice Šmartno-Kojško“ v Brdih hode 12. t. m. in ne 11., kakor smo zadnjič po pomoti naznanili.

Za „Alojzijevišče“ so darovali: Č. g. Karol Cigon 9 K. — „Hranilnica in posojilnica v Biljah“ 20 K. — Preč. g. Fr. Marinič 30 K. — N. N. 5 K. — Tvrška Pich 20 slammikov.

Bog stotero povrni in obudi mnogo posnemovalcev!

Katoliško društvo slovenskih učiteljev na Primorskem je imelo svoje redno zborovanje v nedeljo dne 28. aprila. Veleč. g. St. Križnič, ravnatelj c. k. učiteljišča, nas je zopet počastil s svojim pohodom.

Veleč. gospica Holzinger pl. Weidich je nadaljevala svoje predavanje o Salzmannu govorniši o njegovem zavodu v Schnepfenthalu in njegovih vzgojnih načelih, katera je vresničil v svojem zavodu. Potem o njegovem spisu „Das

Ameisenbüchlein“ ali „O vzgoji vzgojiteljev“ ter podarila to koristno knjižico društveni knjižnici.

Veleč. gospod ravnatelj se je zahvalil gospici govornici s prisrčnimi besedami na izbornem predavanju in lepem daru vpletišnično. Šaljivo dogodbico, ki se je opirala na izjavo gospice predgovornice.

Društvenice so zapele zbora „Regina coeli“ in „Sv. Jožef“.

Veleč. g. ravnatelj je opozoril zbrane učiteljice na novo metodično knjižico „Der veranschaulichte Rechenunterricht“ ter razložil nekaj važnejših točk iz tega spisa, katerega je spisal neki učitelj Meier založiviš ga pri Auerju v Donauwörthu.

Veleč. gospica predsednica nam je podala karakterističen, natančen, vrlo zanimiv popis slike „Zadnja večerja“. Vsaka društvenica je imela pred seboj kopijo tega dobro znanega utmotvora slavnega italijanskega slikarja Leonarda da Vinci.

Prihodnje zborovanje bode dne 19. maja ob 10. uri zjutraj.

L. Koršič, tajnica.

Kdo skrbi za slovensko ljudstvo na Laškem? — „Slovansky přehled“ št. 1. str. 45. piše: „Sploh imajo duhovniki še največ narodne zavesti ter posebno v zadnjem času posvečujejo več pozornosti slovenskemu jeziku in mnogo žrtvujejo, da se ohrani narodna govorica. Drugi omikanci se štejejo sploh za Lahe in prav nič ne skrbé za svoj jezik; učitelstvo pa si posebno prizadeva, da se laški jezik kar najhitreje razširi po slovenskih krajih“.

Pismo iz Jeruzalema z dne 15. aprila 1901. Sprejmite, g. urednik, par vrstic iz Jeruzalema. Čital sem v „Prim. Listu“ z dne 28. marcija, da imate na Goriškem preveč dežja, mraza in po gorah snega. V Jeruzalemu pa in 5 ur okolo Jeruzalema je veliko pomanjkanje dežja. Mnogi so morali še po zimi vodo kupovati za kuhinjo in druge potrebe.

V zimskem času smo imeli dež enkrat pred Božičem, potem še precej okolo Božiča (takrat je tudi sneg zapadel do 15 centm. na debelo), po Božiču zopet enkrat in potem koncem meseca februarja malo ploho, drugače je celo zimo solnce sijalo in pripekalo. Vročina je bila, kakor po letu. Navadno je tukaj okolo Velike noči največ dežja in mnogokrat še celo sneg zapade, ali letos se je sicer velikokrat za dež pripravljalo, ali dežja le ni bilo, ampak sami vetrovi, ki zemljo le še bolj sušijo. Po veliki noči smo imeli 10. aprila malo ploho. Sedaj imamo zopet jasno vreme. Navadno od meseca aprila skozi celo poletje do meseca novembra ne dežuje. Ker pa je bila letošnja zima skoro popolnoma suha, si lahko mislite, kako pomanjkanje vode. V Jeruzalemu ni ne izvirkov, ne rek. Reka Jordan je oddaljena 9 ur od Jeruzalema.

Od kar je železnica iz Jafe v Jeruzalem, je zmiraj več žida okolo Jeruzalema, da se mesto vedno bolj širi.

Narava se zdaj še precej oživlja ker imamo celo leto hladne noči. Vsako noč pade nekoliko rose. Ko zjutraj solnce posveti, je hitro vroče, ko se pa solnce skrije, je zopet hitro hladno in to po zimi in po leti. Kar se tiče bliskanja in gromenja, je v teh krajih redka prikazen.

Letos je bilo v Jeruzalemu mnogo romarjev iz vseh krajev sveta. Veličastni so bili v tuk. katedrali Božjega groba obredi velikega tedna in včasno je bilo na Veliko noč ustajenje s procesijo trikrat okolo Božjega groba. M. V.

Trtorejci, žveplajte trte! — Grozdna plesnoba se pri nas silno širi, in sicer ne samo po gorkih krajih naše Notranjske in Primorske, temveč tudi po Dolenjskem in Štajerskem. V prvih pokrajinah poznajo to trtno bolezen že 30 let, zato tamošnji vinsčaki vedo ceniti njeno zatiranje, dočim na Dolenjskem in Štajerskem še ne poznajo dovolj škodljivosti te bolezni in tudi ne verjamejo dovolj raznim poukom ter le preradi poslušajo modrovanja neumnih praznovrcev. Bodite prepričani, da je grozdna plesnoba huda trtna bolezen, da more trte celo popolnoma uničiti, in edino zanesljivo sredstvo proti nji je pravočasno žveplanje trt. Zato Vas vnovič pozivljemo, ker je sedaj čas žveplanja pred durmi: Žveplajte pridno svoje trte ter si pravočasno priskrbite žvepla in žveplalnikov.

Ne zanašajte se, da letos bolezni ne bo žveplajte vse eno, kajti potem je žveplati prepozno, ko je bolezen že močno razširjena. Le pravočasno žve-

planje bolezni prepreči in jo ustavi. Na Vipavskem nas je na pr. lansko leto izkušnja poučila, da je jako dobro prvič žveplati precej, ko se pokaže zarod.

Žvepla naj se le v tistem vremenu, kadar ni nič vetra. Dalje naj se žveplanje opusti v mokrih dneh, kakor tudi tedaj, kadar je po listju rosa.

Kakor pri pokončevanju peronospore, tako mora tudi tukaj sredstvo rabiti prav zgodaj, kdor hoče doseči dober uspeh. Prvo žveplanje se mora izvršiti še pred evetjem, in sicer prav močno, drugo koj po evetju; pozneje se pa žvepla le tedaj, če se tu pa tam pokaže bolezen še na kakem grozdu. Z uspehom žveplano grozdje ostane vedno zdravo in jagode se enakomerno debelé. Žveplo, katero je ostalo na jagodah, jim daje neprijetno zunanost, kar naj pa vinogradnika nikakor ne moti, ker to umazanost opere dež, predno se začne grozdje mečati. Malo pred trgatvijo naj se ne žvepla.

Kako daleč je od nas do solnea. Nek Američan je izračunal, da bi po ameriškem železniškem tarifu stala vožnja od naše zemlje do solnea 930.000 mil. dolarjev. Za jeden vozni list v polovični daljavi pa bi že trebalo plačati 60 milijonov kron. Ako bi vlak vsako uro prevozil 60 kilom. trajala bi vožnja od zemlje do solnea vendarle 23 milijonov ur ali 2800 let.

Listnica. — Dopise iz Komna, Boyca in s Št. Viskogorske planote, priobčimo prihodnjic.

Socijalne drobtinice.

Mednarodni shod proti pijančevanju. Že sv. Peter je svaril: „Bratje bodite trezni in čujtjé, ker hudic, vaš zopernik, hodi kakor rjoveč lev okoli in išče, koga bi požrl“. Kdo ne ve, kako je sv. cerkev vedno priporočala treznost in zatajevanje! Kljub temu se je nezmernost v uživanju opojnih pijač vedno bolj širila in se je ukoreninila med ljudstvom, kakor kuga, ki pogubno razsaja in izpodkopuje častni in večni blagor človeštva.

Trezní prijatelji ljudskega blagra so spoznali, da je treba združiti vse moči, da se človeštvo reši tega zla, ki pokončuje več ljudi, kakor vse vojske in kuge, ter zabranjuje gospodarski in umstveni napredek ljudstva. Zato se je za dni od 9. do 14. m. m. sklical na Dunaju 8. mednarodni shod proti alkoholizmu.

Beseda alkoholizem pomeni zlorabo opojnih pijač in vse zlo, ki izhaja iz te zlorabe.

Shoda se je vdeležilo blizu 600 izobražencev skoraj vseh evropskih držav, tudi 6 Slovencev je bilo. Zastopani so bili vsi slojevi prebivalstva: zdravniki, profesorji, duhovniki, učitelji, vojaki, delalci, tudi ženski spol ni zaostal.

Vsi, brez razločka vere in mišljenja so na podlagi dokazanih dejstev soglasno obsodili zlorabo opojnih pijač, kakor je zdaj razširjena med vsemi stanoví, posebno med izobraženci, ki dajajo drugim slab izgled. Le v tem niso bili vsi edini, kako naj se to zlo odpravi. Edni, posebno materijalisti in prostomisljaki so zahtevali popolno zdržnost vseh opojnih pijač, ker skušnja uči, da prava zmernost ni mogoča. Drugi pa so bili za to, naj se opojne pijače zmerno uživajo, vendar pa je popolna zdržnost potrebna kot orožje v boju zoper nezmernost, t. j. da se doseže splošna zmernost, je treba, da se nekateri popolnoma zdržijo opojnih pijač in sicer mladina do 16. leta, ženske v gotovih razmerah, bolniki zlasti oni ki bolehalo vsled zlorabe pijače, nadalje pijanci, ki se hočejo poboljšati, slednjic vsi oni, ki se bojujejo zoper pijančevanje; žganje pa naj se popolnoma izključi od uživanja, ter naj se rabi le v lekarnicah in v obrtniji.

Da bo prizadevanje za zmernost imelo kaj uspeha, je treba ljudstvo poučiti o lastnostih opojnih pijač, pregnati predsodke o njihovi koristi in uporabnosti. Treba je, da začne vsak pri sebi, vsak naj vpliva na bližnjega, država naj s postavitvami omeji priložnosti pijančevanja. (Dalje pride.)

O bankah proti požaru. (Konec) H. Miha Načar se zavaruje pri banki „Unio catholica“ za 5 let.

Med tem časom izroči on svoje imetje svojemu sinu Štefetu in ko preteče 6 let, naroči sinu, naj ponovi zavarovanje; toda Štefan ima polno drugih misli po glavi in se ne zavaruje, a glej! banka „Unio catholica“ ga pusti na miru,

ker ona ne pozna š odpovedi, ako se ud zavaruje več kakor za eno leto.

Poldo Staniski jesvoje imetje skoro za šalo zavaroval za eno leto pri banki „Unio catholica“ in ko se ni odpovedal po preteklem enem letu in ko ni hotel drage volje plačati zavarovalnino je moral liki Terpinu povrniti stroške pravde ter ostati še eno leto ud dotične banke, ker ta banka zahteva odpoved samo pri zavarovanju za eno leto.

Česa naj se učimo iz tega? Ako ti agent hvali svojo banko, naj ti bo prva skrb, zapomni si dobro! da prašaš po bukvicah banke; — beri, kaj pravijo o odpovedi; če sam ne znaš brati, ne daj si brati od agenta, ampak pojdi k sosedu, da ti on prebere in ako govorijo knjižice, da se moraš odpovedati popred, ko izteče zavarovanje — ne zavaruj se in ako ni drugače, da se moraš zavarovati, zavaruj se pri takih bankah samo za eno leto. Nikar ne hodi na limanice agentom, ke dar ti začnejo naštevati dobrote, ako se zavaruješ za več let. Ulovil se bodeš! Za več let se zavaruj pri onih bankah, pri katerih ni potrebna odpoved. Kar se tiče cene vplačevanja, so več ali manj vse banke enake, zato ogiblji se banke, koja zahteva odpoved. Ta banka je in ostane pogubonosna toliko časa, dokler ne spremeni dotični š odpovedi tako: Vsak ostane ud toliko časa, kolikor naprej plača. Radi teh pogubnosnih bank se je, kakor že rečeno, mnogo solz potočilo in mnogo kletev napravilo. Skrajni čas bi torej bil, da bi te vrste banke pričele boljše ravnati z udi.

Za kratek čas.

Zašel je. — Tat pride po noči v stanovanje ubogega visokošolca. Dijak se zbudi in zavpije: „Kdo je?“ Tat: „Ako vam je življenje ljubo, hodite tiho. Jaz iščem denar.“ Dijak: „Izvrstno! Užgite luč, bom tudi jaz pomagal iskati.“

Uganka. — Kaj je to: nima ne mesa, ne kosti, pa ima vendar štiri prste in palec?
Rokavica.

Čebelno voščene sveče pod garancijo 2000 kron

priporočam preč. duhovščini, cerkvenim oskrbništvom in slavnemu p. n. občinstvu.

Med garantiran čebelni pitancee najboljše vrste na drobno Kg. po K 1.20.

Z odličnim spoštovanjem
J. Kopač,
svečar,
ulica sv. Antona 7, Gorica.

„Krojaška zadruga“

vpisana zadruga z omejeno zavezo
v Gorici,
Gosposka ulica hiš, šte. 7.

VELIKA ZALOGA

vsakovrstnega manufakturnega blaga za ženske in moške obleke, za vsak stan in vsak letni čas v največji izberl, kakor: sukno, platno, prtenino, Chiffon, oksfort, srovice, vsakovrstne preproge, zavese, namizne prte; nadalje vsakovrstno perilo, srajce, Jäger itd. itd.

Vse po najnižjih cenah.
Cene so stalne brez pogajanja.

Sadjarsko in vinarsko društvo
za Brda v Gorici

Prodaja naravne in pristne briske pridelke po zmernih cenah.

Zaloga pristnih vin:
burgundeca, rizlinga, modre frankinje in drugih.

DESERTNA VINA.

Sedež društva je:
Gorica, ulica Barzelilni št. 20.

Peter Skok,

zidarski mojster

v Gorenji Trebuši šte. 85.
se priporoča za zidarska dela;
dela izgotovlja vsakomur povoljno in točno.

Važno za vsakega!



Razprodaja!
Po nečuveno nizki ceni se dobi za samo
2 gl. 95 nč.
krasna garnitura
obstoječa iz
14 krasnih dragocenih predmetov
in sicer:

- 1 ura od niklja, Anker remont. (na željo tudi posrebr.) z lepo razrezljanim pokrovom, točno urejena s 3-letnim jamstvom in skatljico.
- 1 krasna goldin ali nikljasta okropna verižica s privesom. Pariški sistem.
- 1 goldin igla za kravate z imitir. briljanti.
- 1 par gumbov za manšete, znamka „Garantie“.
- 1 garnitura (5 komadov) gumbov za srajce in ovratnike.
- 1 par uhanov iz pristnega srebra, uradno puncir.
- 1 goldin prstan s krasnim kamenom.
- 1 žepno ogledalo v etljiu.

Vseh 14 krasnih in vrednostnih predmetov z uro Anker-Remont vred pošilja le za **2 gl. 95 nč.** s povzetjem ali po naprej poslanem denarju, tvrdka

Brüder Hurviz

Krakovo - Stradom 17. - Krakovo.

Neodgovarajoče sprejemam v 8 dneh nazaj in povnem denar, vsled česar nima kupec nikakega rizika.

Bogato ilustriran cenik raznovrstnih dragocenosti brezplačno in franko.

Razprodajalci in agenti se sprejemajo.

Vsak kupec dobi v dar brezplačno krasen žepni album s 15 razglednicami mesta Krakovo.

Martin Šuligoj,

urar v Kanalu

priporočam svojo zalogo šivalnih strojev raznih in najnovejših sistemov.

Ker je to le postranski zaslužek in stanujem na deželi, mi je mogoče postreči z najnižjimi cenami.

Dajom tudi na obroke. Garancija pet let.

Anton Obidič,

čevljar

Semeniška ulica hiš. šte. 4 Gorica,

priporoča se

za raznovrstna naročila po meri za gospe in gospode.

Naročila se izvršujejo hitro.

Krojaški mojster

Franc Čufer

v Gorici, ulica sv. Antona št. 7

v hiši g. J. Kopača pri okr. sodniji, izdeluje

vsakovrstne obleke za moške po meri, bodisi fine ali pa priproste.

Prporoča se svojim rojakom v Gorici in na deželi, posebno pa č. duhovščini in učencem srednjih in ljudskih šol za obilna naročila.



Odlikovana kleparska delavnica

Artur Makutz

v Gorici

Ozka ulica št. 1. — Via Stretta št. 1.



Prporoča iz lastne zaloge
izvrstne in trpežne škropilnice proti
peronospori,

(prenovljene po Vermorelovi sestavi). Baker je trd in svetel. Zaliske (valvole) se more lahko premeniti. — Škropilnica je sestavljena priprosto in tako, da škropi lahko na tri načine po volji škropilca

Cena je zelo nizka.

Sprejemlje v popravo in v prenovljenje škropilnice raznih sistemov in postreže v popolno zadovoljnost stranke.



Prporoča tudi strojo za šveplanje sodov iz cinkanega železa, pripravo za obvarovanje vina pred plesnobo in cikanjem pri tečenju iz soda (kam), mehove za žveplanje grozdja raznih sistemov, cevi iz gume za vsakovrstne škropilnice. — Sprejema vsa v kleparsko obrt spadajoča dela, postavlja strelovođe itd. itd.

ŠMARNICE

Mariji, majnika kraljici

v venec splel

Martin Jurkovič,

kn. šk. duh. svet. in župnik pri Sv. Petru poleg Maribora.

31 premišljevanj za Marijini mesec v ljubki domači besedi. Marijine prelepe čednosti se priporočajo v podobah zalih cvetic, da si jih Marijini čistilec ložje zapomnijo in raje posnemajo.

Broširana knjiga 80 v.; vez v platnu I K 30 v.; vez v usnji I K 60 v. — Poština 10 v.

Razpošilja se le proti plačilu.

Prodaja

tiskarna sv. Cirila.

Teodor Slabanja,

srebrar,

v Gorici, ulica Moreli 12,

prporoča prečast. duhovščini za izdelovanje cerkvenih posod in orodja. Pripravo cerkvenega orodja olajšuje revnim cerkvam s tem, da daje tudi na obroke. Obroke si pa preč. p. n. gospod naročevalec sam lahko določi.

Izvrstna goriška vina

ima na prodaj

Kmetijska zadruga v St. Petru

(pri Gorici).

Prporoča ista tudi za maše čč. gg. duhovnikom. Za pristnost se jamči.

Anton Fon,

klobučar in gostilničar v Semenški ulici, ima bogato zalogo raznovrstnih klobukov in toči v svoji krčmi pristna domača vina ter postreže tudi z jako ukusnimi jedili. Postrežba in cene jako solidne.

Karol Draščik,

pekovski mojster na Kornu v Gorici

odlikovan z častno diplomo najvišjega priznanja

jubilejne razstave na Dunaju l. 1898.

In v Gorici na razstavi l. 1900 s zlato svetlnjo izvršuje naročila vsakovrstnega peciva, tudi najfinejega, za nove maše in godove, kolače za birmo in poroke itd.

Vsa naročila izvršuje točno in natančno po želji gospodov naročnikov. — Prporoča se za nje svojim rojakom v mestu in na deželi najuljudneje.

Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani

Dunajska cesta št. 15 v Medjatovi hiši v pritličju

vzprejema zavarovanja vsakovrstnih poslopij, premičnin in poljskih pridelkov proti požarni škodi, kakor tudi zvonov proti poškodbil.

Pojasnila daje in vzprejema ponudbe ravnateljstvo zavarovalnice v pritličju Medjatove hiše na Dunajski cesti v Ljubljani, a tudi po slovenskih čezelah nastavljeni poverjeniki.

„Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani“ je edina slovenska zavarovalnica. Zavaruje pod tako ugodnimi pogoji, da se lahko meri z vsako drugo zavarovalnico.

Postavno vloženi ustanovni zaklad jamči zavarovancem popolno varnost.

ROJAKI! Zavarujte svoje imetje pri domačem zavodu!

Svoji k svojim!

Edina slovenska zavarovalnica!